

NAJDBA STAROSLOVANSKEGA GROBA V GOTOVLJAH PRI ŽALCU

Bolta Alojzij

Ob cesti Celje—Vransko se vrstijo vasi in trgi, ki so bili naseljeni že v rimski in prazgodovinski dobi. Znane so rimske najdbe na Lavi, Levcu in v Žalcu, keltsko grobišče v Drešnji vasi in prazgodovinske gomile v Šeščah. Tem najdbam se pridružuje najdba staroslovanskega groba v Gotovljah.

Vas Gotovlje leži severozapadno od Žalca, kakih 10 minut oddaljena od glavne ceste Celje—Vransko. Svet v bližini je še danes

Sl. 1

precej močviren. Morda je bilo tu res nekdaj jezero, ker se je starejša cerkev baje imenovala Št. Jurij ob jezeru.

Skelet so našli delavci na vrtu tov. Hropota Maksa, Gotovlje št. 20, pri kopanju temeljev za svinjake. Na najdbo je opozoril Mestni muzej tov. Jordan Vinko, žal so delavci kostne ostanke dvignili, preden sem si mogel najdbo ogledati. Delavci so skelet odkrili od glave do medenice, od medenice proti nogam sem ga odkopal sam.

Ohranjen pa je bil samo do kolen, dočim je bil ostali del spodnjih okončin verjetno uničen pri sajenju sadnih dreves. Na tem mestu je bil do sedaj sadovnjak. Lahko je bil pa tudi uničen takrat, ko so tu kopali večji jarek, ki je bil v zvezi z graščino, kakor pripovedujejo domačini.

Smer skeleta je vzhod-zahod s 30° odklona proti severu. Ležal je v globini 0,65 m. Vkopan je bil v gramoz, drugje se prične gramoz že pri 50 cm. Kolikor se dá iz ohranjenega razvideti in sklepati po pripovedovanju delavcev, je bil skelet dobro ohranjen. Od glave je danes ohranjena samo spodnja čeljust, zgornja pa je izgubljena. Zobje so mu že delno izpadli, vendar so zobne jamice že zarasle. Biti je moral že starejši moški. Desno roko je imel položeno ob telesu, levo pa upognjeno v komolcu in položeno čez prsi. Pri glavi so odkrili popolnoma ohranjen lonec. Ob telesu je po vsej dolžini bilo najti večje kamenje.

Lonec (sl. 1) je svetlosive barve, delan na lončarskem vitlu; na ustju ima tri horizontalne kanelure, prav tako tudi na ramenu in eno večjo na največji periferiji. Dno je ravno, brez znaka. Vidni so samo sledovi ploščice. Mere: višina 13,3 cm, premer ustja 10 cm, premer dna 6,7 cm, največje periferije 13,7 cm.

V bližini smo napravili še štiri poskusne jarke, vendar nismo našli nobenega skeleta več, ker je bil svet v bližini prekopan. V poskusnih jarkih severno od naše najdbe se začne gramoz šele pri 85 cm, podobno kot pri nogah našega skeleta, ki so bile uničene zaradi prekopavanja. Tudi drugod v zemlji so se našli večji kamni, prav tako kot ob skeletu, vendar mislim, da jim ne moremo pripisati posebne važnosti.

Čeprav je odkrit en sam skelet, mislim, da smemo z gotovostjo šteti to najdbo med staroslovanske najdbe. Podoben način pokopa poznamo tudi iz Turnišča pri Ptuju, lonček pa je tipološko soroden staroslovanski keramiki, najdeni v Ljubljani na dvorišču SAZU.

Laški vasi pri Celju se danes pridružujejo Gotovlje s svojo najdbo. Zato smemo domnevati, da se bodo tudi na drugih mestih v bližini Celja in morda še v samem Celju odkrile podobne najdbe, ki bodo razjasnile obdobje od odhoda Rimljanov iz naših krajev pa do poznega srednjega veka. Tega vprašanja pa ob tej priliki še ne moremo reševati.